

Profiel B: Asbestverwijdering Beperkt

(Concept: op basis van definitieve wet- en regelgeving, wijzigingen in processchema en SMART-NS kunnen nog wijzigingen worden aangebracht)

Asbest is vanwege de materiaaleigenschappen in het verleden veel gebruikt, bijvoorbeeld in gebouwen. Asbestvezels kunnen bij inademing diep in de longen doordringen en op lange termijn ernstige ziektes met een mogelijk fatale afloop veroorzaken. Bij activiteiten in het kader van verwijdering van asbest is er een risico dat er asbestvezels in de luchtwegen van medewerkers komen en dat er asbestvezelemissie plaatsvindt naar mens en milieu.

Gezond en veilig werken

Omdat blootstelling aan asbest op het werk grote risico's oplevert voor de gezondheid en veiligheid van werknemers, heeft de Europese Unie richtlijn 2009/148/EG (gewijzigd door RL 2023/2668/EU) opgesteld om werknemers hiertegen te beschermen. Voor Nederland is deze richtlijn uitgewerkt in de arbeidsomstandighedenregelgeving. Hierin is onder andere vastgelegd dat alle medewerkers die werken met asbest, een erkende opleiding moeten volgen die hen voorbereidt op de risico's van het werken met asbest.

De Asbestverwijderaar Beperkt voert asbestverwijderingswerkzaamheden uit die vallen onder artikel 4.57 van het Arbeidsomstandighedenbesluit onder categorie B Asbestverwijdering beperkt.

Doelgroep

Het profiel Asbestverwijdering Beperkt is bedoeld voor werknemers in diverse branches, zoals schilders of onderhoudsmonteurs, die **eenvoudige asbestverwijderingen** uitvoeren. De werkzaamheden die mogen worden uitgevoerd met het profiel Beperkt zijn aan toepassingen waarbij de kans op vezelemissie beperkt is, waaronder kunststof gebonden of elastische producten. Bij normale uitvoering van de werkzaamheden ligt het blootstellingsrisico bij deze toepassingen **onder de grenswaarde**¹ en is werken met een containment niet vereist.

Het betreft alle voorkomende werkzaamheden aan asbest met betrekking tot de volgende toepassingen (zie het Arbeidsomstandighedenbesluit voor de definitieversie en daaruit overnemen):

- in kunststof gebonden en elastische asbesthoudende toepassingen;
- losliggende voorwerpen en omsloten asbesttoepassingen die in zijn geheel kunnen worden verwijderd;
- meszekeringen/mespatronen;
- asbest in de bodem boven interventiewaarde maar onder de volumegrens ²,

¹ Grenswaarde definiëren/benoemen

² Interventiewaarde en volumegrens benoemen

inclusief verontreinigingen die hiervan afkomstig zijn.

De inhoud van deze opleiding wordt afgestemd op de aard van de werkzaamheden van de betreffende beroepsgroep.

Opleiding en/of examinering

Voor profiel B is het volgen van de opleiding voor profiel A (Basisopleiding) en profiel B bij een erkende opleider verplicht. Aan profiel B is geen examen verbonden.

Wanneer iemand nieuw is in het vak én naast profiel A en B ook profiel C, D en/of E volgt, zal in het examen van die profielen de kennis uit profiel B mede worden getoetst in een examen.

Nascholing t.b.v. verlenging van de (eerste) registratie voor profiel B wordt niet afgesloten met een examen.

Onderwerpen met toelichting

De inhoud van de opleiding Asbestverwijdering Beperkt is vastgelegd in de volgende onderwerpen:

1. Kennis hebben van basisprincipes asbestverwijdering
Dit onderwerp legt de theoretische en voorbereidende basis voor het veilig werken met asbest. Het omvat kennis over de verschillende asbestsoorten, de mate van hechtgebondenheid en de ernstige gezondheidsrisico's die gepaard gaan met de inademing van vezels. Daarnaast gaat het over kennis van relevante wet- en regelgeving, de noodzakelijke voorzieningen op de werkplek en de strikte eisen voor het afzetten van de werklocatie, zowel binnen als buiten.
2. Werken volgens een erkende werkmethode
Dit onderwerp richt zich op de kennis, inzicht en toepassing van gevalideerde werkmethoden bij de uitvoering van eenvoudige verwijderingen waarbij de kans op vezelemisatie beperkt is. Het gaat hierbij over werkmethoden voor specifieke toepassingen die door de Minister van SZW zijn goedgekeurd. Deze zijn vastgelegd op de VIP website en in SMART-NS.
3. Kennis hebben van en eenvoudige ontsmettingsprocedures en beheersmaatregelen kunnen toepassen
Dit onderwerp richt zich op de actieve beheersing van risico's tijdens de uitvoering. Het omvat het selecteren en gebruiken van de juiste (hand)gereedschappen en hulpmiddelen, om vezelemisatie te voorkomen. Er is specifieke aandacht voor de controle, het correcte gebruik, de reiniging en de opslag van adembeschermingsmiddelen. Ook de vaardigheid om de veiligheid en effectiviteit van de gebruikte apparatuur tijdens het werk te beoordelen, staat hierin centraal.
4. Veilig achterlaten en reinigen van de werkplek
In dit onderwerp staat de nazorg en de veilige afvoer van asbesthoudende materialen centraal. Het beschrijft de procedures voor het behandelen en verpakken van asbesthoudend afval, inclusief de redenen waarom dit op een specifieke wijze moet

gebeuren. Daarnaast worden de methoden en hulpmiddelen behandeld voor het grondig schoonmaken van de werkplek, zodat deze veilig kan worden achtergelaten. Ook de voorschriften voor het veilig transporteren van het afval maken deel uit van dit onderwerp.

5. Kennis hebben van en het kunnen uitvoeren van visuele inspecties

Dit onderwerp heeft betrekking op de afrondende fase van de asbestverwijdering. Het richt zich specifiek op de eisen die worden gesteld aan de eindbeoordeling die voor vrijgave van het werkgebied moet plaatsvinden. Duidelijk moet zijn hoe een werkgebied gereed- en schoongemaakt dient te worden zodat de eindbeoordeling succesvol kan plaatsvinden.

Eind- en toetstermen profiel B Asbestverwijdering Beperkt

1. Kennis hebben van basisprincipes asbestverwijdering

Context: Dit onderwerp legt de theoretische en voorbereidende basis voor het veilig werken met asbest. Het omvat kennis over de verschillende asbestsoorten, de mate van hechtgebondenheid en de ernstige gezondheidsrisico's die gepaard gaan met de inademing van vezels. Daarnaast gaat het over kennis van relevante wet- en regelgeving, de noodzakelijke voorzieningen op de werkplek en de strikte eisen voor het afzetten van de werklocatie, zowel binnen als buiten.

Eindterm	Toetstermen (incl. Taxonomie)
1.1 De kandidaat kent de wet- en regelgeving, eisen en verantwoordelijkheden rond asbestverwijdering en weet welke instanties betrokken zijn en wie bevoegd is bij toezicht en handhaving.	1.1.1 De kandidaat kan de wet- en regelgeving noemen waarin de certificatieregeling voor asbestinventarisatie en asbestverwijdering is opgenomen (afgestemd op categorie). (K)
	1.1.2 De kandidaat kan benoemen aan welke voorwaarden een bedrijf met vergunning voor asbestverwijderingswerkzaamheden moet voldoen (afgestemd op categorie). (K)
	1.1.3 De kandidaat kan uitleggen welke eisen gelden voor personen en bedrijven die asbest verwijderen, zoals opleiding en vergunning (afgestemd op categorie) (K).
	1.1.4 De kandidaat kan de instanties noemen waar werkzaamheden met asbest gemeld moet worden. (afgestemd op categorie)(K)
	1.1.5 De kandidaat kan in een situatie aangeven wie verantwoordelijk en/of bevoegd is een sanctie op te leggen aan het asbestverwijderingsbedrijf. (T/P)
	1.1.6 De kandidaat kan de taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en het sanctieproces van de Nederlandse Arbeidsinspectie noemen. (K)
1.2 De kandidaat kan asbesttoepassingen herkennen en beoordelen, onderscheid maken tussen hechtgebonden en niet-hechtgebonden asbest en de bijbehorende risico's uitleggen.	1.2.1 De kandidaat kan benoemen waar asbest of asbesthoudend materiaal wordt of werd gebruikt en kan deze situaties herkennen (afgestemd op de categorie) (K).
	1.2.2 De kandidaat kan aan de hand van een beschrijving aangeven welke toegepaste materialen asbestverdacht zijn. (afgestemd op categorie)
	1.2.3 De kandidaat kan aan de hand van een foto van een toepassing met bijbehorende omschrijving beoordelen of de materialen al dan niet asbestverdacht zijn (afgestemd op categorie). (P=>T)
	1.2.5 De kandidaat kan kenmerken en voorbeelden van niet-hechtgebonden en hechtgebonden asbesthoudende toepassingen noemen. (K)
	1.2.6 De kandidaat kan de verschillen tussen hechtgebonden en niet-hechtgebonden asbesthoudende materialen noemen en weet waardoor bij niet-hechtgebonden materiaal het risico op breuk en vezelemissie groter is (K).
	1.2.7 De kandidaat weet dat de inventariseerder bepaalt of asbesthoudend materiaal hechtgebonden dan wel niet-hechtgebonden is en dat dit vastligt in het asbestinventarisatie-rapport. (K)

1.3 De kandidaat kent de eisen voor het afzetten van de werkplek bij asbestverwijdering (binnen en buiten) en kan deze in de praktijk correct uitvoeren.	1.3.1 De kandidaat kan, binnen het werkveld van de categorie, de gestelde eisen aan het afzetten van de werkplek bij asbestverwijdering in een buitensituatie noemen. (K)
	1.3.2 De kandidaat kan, binnen het werkveld van de categorie, de gestelde eisen aan het afzetten van de werkplek bij asbestverwijdering in een binnen situatie noemen (m.u.v. containment).
	1.3.3 De kandidaat kan afzettingen plaatsen. (P)

2. Werken volgens een erkende werkmethode

Context: Dit onderwerp richt zich op de kennis, inzicht en toepassing van gevalideerde werkmethoden bij de uitvoering van eenvoudige verwijderingen waarbij de kans op vezelemissie beperkt is. Het gaat hierbij over specifieke asbesttoepassingen, waarvoor door het VIP gevalideerde werkmethoden zijn goedgekeurd, welke zijn vastgelegd op de VIP website en/of in SMART-NS.

Eindterm	Toetstermen (incl. Taxonomie)
2.1 De kandidaat kent zijn bevoegdheden voor asbestverwijdering en werkt volgens het SMART-werkplan.	2.1.1 De kandidaat weet dat de asbestverwijderingswerkzaamheden a.d.h.v. SMART-NS in het werkplan zijn vastgelegd. (K)
	2.1.2 De kandidaat kan benoemen welke bronnen hij mag verwijderen op basis van zijn opleiding en op basis van de vergunning van zijn werkgever. (K)
2.2 De kandidaat kan volgens SMART-NS emissiearm en veilig asbest verwijderen met de juiste maatregelen en werkwijze.	2.2.1 De kandidaat kan het belang van emissiearm werken benoemen, passend bij de categorie. (K)
	2.2.2 De kandidaat kan aangeven aan welke voorschriften het verwijderen van asbest volgens SMART-NS moet voldoen (K).
	2.2.4 De kandidaat kan de aandachtspunten noemen bij het verwijderen van hechtgebonden asbest. (K)
	2.2.5 De kandidaat kan op juiste en veilige wijze materiaal verwijderen waarbij gebruik wordt gemaakt van bronmaatregelen, passend bij de categorie. (P)

3. Kennis hebben van eenvoudige ontsmettingsprocedures en beheersmaatregelen kunnen toepassen

Context: Dit onderwerp richt zich op de actieve beheersing van risico's tijdens de uitvoering. Het omvat het selecteren en gebruiken van de juiste (hand)gereedschappen en hulpmiddelen om vezelemissie te voorkomen. Er is specifieke aandacht voor de controle, het correcte gebruik, de reiniging en de opslag van adembeschermingsmiddelen. Ook de vaardigheid om de veiligheid en effectiviteit van de gebruikte apparatuur tijdens het werk te beoordelen, staat hierin centraal.

Eindterm	Toetstermen (incl. Taxonomie)
3.1 De kandidaat kan de juiste materialen, apparatuur en gereedschappen kiezen en veilig gebruiken bij asbestverwijdering.	3.1.1 De kandidaat kan voor een omschreven asbestverwijderingssituatie het meest geschikte (hand)gereedschap kiezen. (T)
	3.1.2 De kandidaat kan de eisen aan materialen en apparatuur bij asbestverwijdering benoemen (afgestemd op de categorie) (T).
	3.1.3 De kandidaat kan aangeven aan welke eisen een asbeststofzuiger moet voldoen en hoe je deze veilig gebruikt (K).
3.2 De kandidaat kan op basis van SMART-NS de juiste adembescherming bepalen, weet wanneer deze nodig is en kan deze correct onderhouden.	3.2.1 De kandidaat kan uit de SMART afleiden welke ABM's en andere PBM's minimaal verplicht zijn. (K/P)
	3.2.2 De kandidaat weet wanneer een gebied volgens SMART zonder adembescherming betreden mag worden (afgestemd op de categorie). (K)
	3.2.3 De kandidaat kan het masker na gebruik schoonmaken en op de juiste wijze opbergen. (K)
3.3 De kandidaat kan passende maatregelen nemen om gezondheidsrisico's te voorkomen, correct handelen bij onverwachte situaties en relevante bevindingen volgens SMART-NS vastleggen.	3.3.1 De kandidaat kan in een gegeven situatie aangeven welke maatregelen nodig zijn om gezondheidsrisico's te voorkomen (afgestemd op de categorie) (T).
	3.3.2 De kandidaat kan aangeven wat hij moet doen in het geval van een onverwachte gebeurtenis (T) (afgestemd op de categorie). (T)
	3.3.3 De kandidaat kan de inhoud van afdruk uit SMART-NS lezen en toepassen (T)
	3.3.4 De kandidaat weet wat hij moet doen als zich tijdens het werk belangrijke bevindingen en gebeurtenissen afspelen die een wijziging in SMART-NS vereisen (K)

4. Veilig achterlaten en reinigen van de werkplek

Context: In dit onderwerp staat de nazorg en de veilige afvoer van asbesthoudende materialen centraal. Het beschrijft de procedures voor het behandelen en verpakken van asbesthoudend afval, inclusief de redenen waarom dit op een specifieke wijze moet gebeuren. Daarnaast worden de methoden en hulpmiddelen behandeld voor het grondig schoonmaken van de werkplek, zodat deze veilig kan worden achtergelaten. Ook de voorschriften voor het veilig transporteren van het afval maken deel uit van dit onderwerp.

Eindterm	Toetstermen (incl. Taxonomie)
4.1 De kandidaat kan het werkgebied volgens de geldende regels schoonmaken en ontmantelen met de juiste middelen en werkwijze.	4.1.1 De kandidaat kan aangeven waarom hij het werkgebied moet schoonmaken (afgestemd op de categorie). (B)
	4.1.2 De kandidaat kan aangeven welke hulpmiddelen het meest geschikt zijn voor het schoonmaken van een werkgebied en kan de aandachtspunten bij het schoonmaken noemen (afgestemd op de categorie).
	4.1.3 De kandidaat kan het werkgebied schoonmaken volgens de geldende eisen (afgestemd op de categorie).
	4.1.4 De kandidaat kan aangeven wanneer, waarom en hoe een werkgebied ontmanteld moet worden, (afgestemd op de categorie). (K)
	4.1.5 De kandidaat kan het werkgebied conform de geldende regels ontmantelen (afgestemd op categorie).
4.2 De kandidaat kan asbesthoudend afval volgens de regels verpakken, veilig afvoeren en zorgen dat het correct wordt getransporteerd.	4.2.1 De kandidaat kan de stappen uit de procedure voor het verpakken van asbesthoudend afval noemen. (K)
	4.2.2 De kandidaat kan de voorschriften voor het omgaan met asbesthoudend afval noemen. Afgestemd op categorie. (K)
	4.2.3 De kandidaat kan asbesthoudend materiaal veilig voor zichzelf en anderen uit het werkgebied afvoeren, afgestemd op de categorie. (P)
	4.2.4 De kandidaat kan aangeven hoe hij asbesthoudend materiaal uit het werkgebied moet brengen (afgestemd op de categorie) (K).
	4.2.5 De kandidaat kan noemen waarheen het asbesthoudend afval getransporteerd mag worden. (K)

5. Kennis hebben van en het kunnen uitvoeren van visuele inspecties

Context: Dit onderwerp heeft betrekking op de afrondende fase van de asbestverwijdering. Het richt zich specifiek op de eisen die worden gesteld aan de eindbeoordeling die voor vrijgave van het werkgebied moet plaatsvinden. Duidelijk moet zijn hoe een werkgebied gereed- en schoongemaakt dient te worden zodat de eindbeoordeling succesvol kan plaatsvinden.

Eindterm	Toetstermen (incl. Taxonomie)
ET 5.1: De kandidaat kan een werkgebied visueel controleren en beoordelen of het volgens de regels kan worden vrijgegeven.	5.1.1 De kandidaat kan een visuele inspectie uitvoeren voorafgaand aan de eindcontrole (afgestemd op categorie). (K)
	5.1.2 De kandidaat weet onder welke voorwaarden het werkgebied kan worden vrijgegeven (afgestemd op categorie). (K)
	5.1.3 De kandidaat kan op basis van een gegeven situatie een eindcontrole uitvoeren op basis van een visuele inspectie (volgens NEN 2990) (B)

